

Β1
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΔΡΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
'Αριθ. 'Ερωτ. *Σιβ. Γ. 61/970*

4!
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΝΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

*

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Δεκέμβριος 1963 - Φεβρουάριος 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, ~~κομόπολις~~), Λευκωθεαῖον.
(παιλιότερον ὄνομα: ... ε.....), Ἐπαρχίας Καρυστίας
Νομοῦ ... Εὐβοίας
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος ... Γεωργίου
Παναγιώτης..... ἐπάγγελμα Διδασκαλίας.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Λευκωθεαῖον - Καρύστου - Εὐβοίας
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... τρῆς μῆνες..
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Πωδινῆς... Θορμανός.....
.....
ἡλικία... 30.... γραμματικαὶ γνώσεις... ἀρχαῖα, κλασσικά.....
.....
τόπος καταγωγῆς... Λευκωθεαῖον
Καρύστου

Β) ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοιτο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ βοσκήν ποιμνίων; προωρίζοντο αἱ αὐταὶ καὶ διὰ βοσκῆς καὶ διὰ βοσκῆς μέρη Ἐββοῦς.....
Ἐπὶ τῶν αὐτῶν χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα; ... ἀναιμαξέμενα.....
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ.
... εἰς τοὺς χωρικοὺς.....
- 3) Ὁ πατήρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του; ὄχι. Μοιράζει εἰς ἑκάστον τὸ μῆρίδιόν του καὶ τὸ ἕκαστον ἀνεξαρτήτως ὁ συντηρῶν αὐτῶν.....

- β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τήν γεωργίαν ἢ μόνον εις τήν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εις ἀμφοτέρας, δηλ. τήν γεωργίαν καί τήν κτηνοτροφίαν ;
 ? Ασχολούνται καὶ ἐν τῇ γεωργίᾳ καὶ ἐν τῇ κτηνοτροφίᾳ
- 2) Οί τεχνίται (δηλ. οί βιοτέχναι) ασχολούνται ἐν παρέργῳ καί εις τήν γεωργίαν ;
 ? Ναί
- γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καί ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ με ὀλόκληρον τήν οἰκογένειάν των ;
 ? Δὲν ἐργάζοντο ὡς τε τσιφλικῶν, οὕτε μοναστηρίων
- 2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημασκατόροι κλπ.) Ποῖα ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ;
 ? Οὐκ ἔσθ' ἔτι
- 3) Ποῖα ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα) ;
 ? Οὐκ ἔσθ' ἔτι
- 4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἐπὶ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καί γυναῖκες ; ποῖαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομισθίον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ;
 ? Οὐκ ἔσθ' ἔτι
- 5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;
 ? Οὐκ ἔσθ' ἔτι
- 6) α) Οί νέοι καί αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ;
 ? Εἰς Ἀθήνας
- β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται ἢ ὡς τεχνίται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), παραματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ;
 ? Ἐργάζοντο ὡς ἐργάται

δ'. 1) Πώς έλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμῖας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

Ἐγένετο με ζωϊκὴν κόπρον καὶ με καῦσιν.

2) Πότε ἐγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; 1945

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας;

1955. Γεωργικαὶ μηχαναὶ δὲν χρησιμοποιοῦνται εἰς ἐν.

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατασκευάζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ;

Τα μονόφτερο ἀροτρο εἰς ἐν. καὶ τὸ δίφτερο εἰς ἐν. Προσφθεύετο ἐν. καὶ κοντινότερον. (Κ. Κ. Ρ. Ο. Ο.)

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρου με τὰς ἀντιστοιχοῦς ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

- 1 χειρομαχ. 4..... 7..... 10.....
- 2..... 5..... 8.....
- 3..... 6..... 9.....

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρῆσει;)

3) Μηχανὴ θερισμοῦ

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν)..... **οὐδὲν**

5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ **οὐδὲν**

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον **οἱ γέροντες χωρικοί**.....

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα; **ἔχει χρησιμοποιεῖτο καὶ χειροποίητος ἑλαιώδης ζῶ ζροτρον.**

3) Ἰκνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. χειρολαβή	6. στραβάρι	11. —
2. ὀδηγός	7. κρεδὶ	12. —
3. καυκώρη	8. ἀξία	13. —
4. ζῶνες	9. κνή	14. —
5. σηάντζα	10. —	15. —

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

ἔχει χρησιμοποιεῖτο τὸ ζροτρον τὸ ἑλαιωδὲς εἰς τὸ μέτω ζροτρον ζροτρον εἰς τὸν θιονιζόμενον.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν άνωτέρω άριθμησιν).

- 4) Τò ύνι. Τò ύνι τοῦ ξυλίνου άρότρου ήτο (ή εΐναι) μιᾶς μορφῆς διά τήν άροτρίασιν όλων τῶν ειδῶν τῶν χωραφιῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κήποι) καί τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφήσατε ή φωτογραφήσατε τὸ έν χρήσει ύνι (ή τὰ έν χρήσει, εάν εΐναι διαφόρων τύπων) καί σημειώσατε τήν χρήσιν έκάστου.

... εχει η μορφοποιετο... ενι... εη... διεως μορφοη...
 δι' εη... κ' εδωκεν...

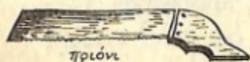
- 5) Ποιον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ άρότρου; Καθημερο.

6) Ἦτο (ή εΐναι) κοτεσκευασμένη έκ ξυλου ή σιδηρου... ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 7) Ἐργαλεΐα διά τήν κατασκευήν καί επιδιόρθωσιν τοῦ άρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, άριδι, άρνάρι, ξυλοφαΐ κλπ.).....

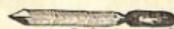
Πριόνι, σκεπάρνι, άριδι, άρνάρι, ξυλοφαΐ, ζιριδες, ξυλοφαΐ...

πριόνι

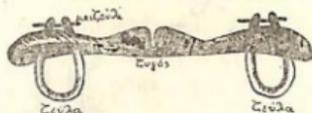
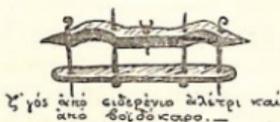

άριδι

ρινι ή ξυλοφαΐ (άρνάρι)

- 8) α) Διά τόν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται); βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *Βόες, ἡμίονοι, ὄνοι, ἵπποι.*
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διά τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν; *Δύο καὶ ἄλλοτε ἓν.*
- 9) Διά τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός; *Με' δύο.*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεῦλες, πιζεύλια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

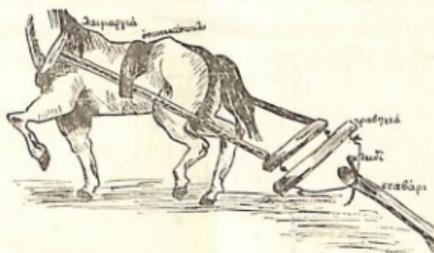
- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερώς τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.
- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινοῦ, ὁ ὅποιος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ: λοῦρα, κουλλούρι), προσδέεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διά τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *Κουλούρι.*
- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου; *Ἀπὸ τὸ 1964.*

Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον;

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, τήν ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

.....

.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὄργωνε παλαιότερον (ἢ σημερινόν) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε ποῖος ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας.

ἢ γυναῖκα του.....

.....

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἄλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν)

.....

.....

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

.....

.....

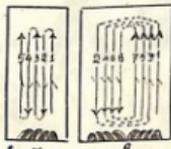
3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα· με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῆ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

Με σχοινιά... ποὺ ἔχει δεθῆ. Γεὰ κέρατα καὶ
 ἑστὸν ἑδμήθῃ.....

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

... ὡς τὸ σχεδιάγραμμα (α)

ἢ ὄργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Σημειώσατε μετὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὄργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρῆσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὄργωματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σποριές, ντάμιες, στασιές, μεσοβράδες κ.λ.π.); ἔχων εἰς τὸ χωράφι εἰς λωρίδας.

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά) ; με αὐλακιάν ; με αὐλακίαν.

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῶται ἄροτρον ; εἰς τὸ χωράφι ἀνοικτὰ εἰς τὸ χωράφι.

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὄργωματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρῆσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὸ ὑνί : καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. ἡ πλαγίως.

Εἰς ποῖα ὄργωματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. εἰς ἀνάστρον

γ) Ἀροτριάσεις (ὄργωματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὄργωματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὄργωματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. γύρισμα

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν (Ἀπειρήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

γύρισμα, διβόλισμα

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεῖν νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ νάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

Μετὰ 3 ἔτη 3 ἔτη (10) 3 ἔτη

4) Πόσα ὄργωματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποῖαν ἐποχὴν; ὅταν

5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; ... Ταχυρίδι, ἔρηθρη, ἔρηθρη, ὀφθαλμὸς, ἄστραγαλός, χιτῶν, ἔρηθρη, ὀφθαλμὸς, ὀφθαλμὸς, ὀφθαλμὸς, ὀφθαλμὸς, ὀφθαλμὸς

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὄργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῆ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; Μ.Σ. Ξύλο. Μ.Ψ. Κουδ...

(1,5 μ.) , τὸ ὄργανον κατασκευᾶς βίς δι. γέρον...
 ἔχειται δ' ἐ... βου. τ. β. ἐν τ. ρ. ἢ φ. ο. τ. ἐν. (1,5 μ.)
 ν. μ. γ. ὄνομα (βί. φ.)

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); ... β. β. ἐ. ἐν. 1,5 μ. γ.

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὄργωθῆ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφῆ, ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων). Ἄσκη γίνεται μὲ κάουλα.

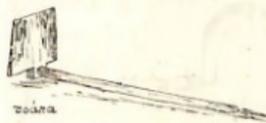
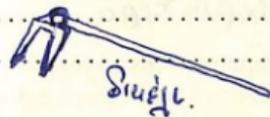
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἔργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσαπί κ. ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρήσιν

ἐκάστου και παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

Διμέλι, καμάρα.

6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα και πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς και αἱ ἐργασίαι πού ἐκτελοῦν

ἢ συνθέτουν τὴν γῆν τοῦ παιδι τοῦ. Δὲν ἔχουν ἑδικὸ ὄνομα. -

7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σποράν ὀσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορά και ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους. ὀσπρίων καὶ ἐργασίαι. ἑβρητικὰ καὶ ἑλληνικὰ.

ἑβρητικὰ: ἑβραϊκῶν χωραφιών. ἑλληνικὰ: ἑβραϊκῶν χωραφιών.

8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφᾶς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

ὀσπρίων καὶ ἑβρητικῶν καὶ ἑλληνικῶν χωραφιών.

9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμηλῶν ἑσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) και ἄλλως. πρὸ τοῦ 1920 εἰς ἀλάκια καὶ σήμερον.

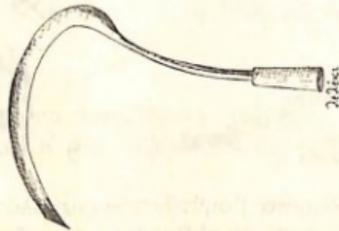
εἰς ἀλάκια.

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα και ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ.

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)
 ..δρεπάνι ὀδοντωτό... ὡς τὸ εἰκασμένο
 ..χρῆσιμόν.

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

Δὲν συζητοῦνται.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσες) θερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα).

κοινοῦ δρεπάνου.

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλεῖου ἦτο ὀμαλή ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσετε αὐτήν).

...ὀδοντωτή... ὡς ζωοτροφία ζειβέερα.

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσετε ἢ φωτογραφήσετε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;

...κηρὸ ζυγο. Δὲν ἔχει ἑξῆς ὄνομα ὁ σκελετός.

5) Ποίος κατασκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά εργαλεία; (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ά.) οἱ ἀγρονομοὶ (χ. ὑφ. 203).....

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) οἶ. γ. 4.....

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους θερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κροπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. εἰς ὑψοῦς... ο. 10. κ......

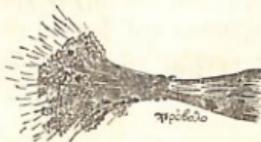
2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). ἐν ἔχον ἄσφα...

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλοι πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραχίαι, πιάσματα, χερίαι, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰι ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; οἱ ἴδιοι... ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χερίαι) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς).....

Μεξεδοντα... 10-15 χερίαι μετὰ σταχύων πρὸς τὴν ἴδιαν κατεύθυνσιν. Πιο ῥεαλιστικὸς ἔσται καὶ ἕνα πιάσμα... τοποθετοῦνται μετὰ σταχύων ἐναλλάξ καὶ τὰ 10-15 σταχιαστὰ καὶ δίνονται ἕνα μετὰ ἓν σέφαι.

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
 λούνται άγκαλιές. Χειρόβραχοι

γ. Οί θεριστάι.

1) Ποιοί θερίζουν : άνδρες και γυναίκες ; Υπήρχον (ή υπάρχουν)
 θεριστάι, οί όποιοί ήρχοντο ώς έπαγγελματίαι δι' αυτόν τόν
 σκοπόν άπό άλλον τόπον και ποιον ; .. Θερίζουν

Άνδρες και γυναίκες .. Μετ' έναλ τού
δικού του .. δικού της ή των βαρβάρων οί

Άλλοι χωριού

2) Πώς ήμείβοντο ούτοι με ήμερομισθιον (μεροκάματο) ή κατ'
 άποκοπήν (έξκοπήν). Ποία ήτο ή άμοιβή εις χρήμα ή εις
 είδος ; Τό ήμερομισθιον ήτο μετά παροχής φαγητού ή άνευ
 φαγητού ; (Παραθέσατε με τας πληροφορίας και την σχετικήν
 εις τόν τόπον σας όνοματολογίαν) .. δέν πληρώνονται
με χεγμιατα .. αλλά .. αλλά .. αλλά .. αλλά
μετ' βαρβάρων .. αλλά .. αλλά .. αλλά
βαρβάρων ..

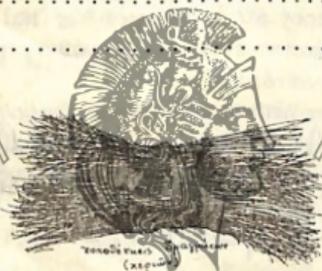
3) Οί άνδρες ή αί γυναίκες έφερόν τι εις τās χείρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, ίδια τής άριστερᾶς, κατὰ τόν θερισμόν ; 'Επίσης κατὰ
 την έναρξιν τής εργασίας τήν πρώτην ήμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εις τήν μέσην τού σώματος δια νά μή αισθάνωνται
 κόπωσην (δηλ. νά μή πονή ή μέση των) ;

θ

- 2) Πώς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χειρίες, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν... *Ο.Ι.Υ.Δ.Ο.*

*οἱ... ἀφίθται... μετὰ... τῶν... ἀφίθται... πρὸν...
 ἀφίθται... ἀφίθται... ἀφίθται... ἀφίθται...
 ἀφίθται... ἀφίθται... ἀφίθται... ἀφίθται...
 ἀφίθται... ἀφίθται... ἀφίθται... ἀφίθται...*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἴδιαν θέσιν ἢ συνεκεντρῶνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρῶνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐποποθεοῦντο;.....

*Συγκεντρῶνοντο... ἀφίθται... ἀφίθται...
 ἀφίθται... ἀφίθται... ἀφίθται... ἀφίθται...*

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; *(1910) ἀφίθται*

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

Τὸν...? Ἀπρίλιο.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν... Σὲ κίμαρ χωράφι. (κίμαρ)...

μὲ δίκλι. τῆς γεφ. (11)... καὶ... ε.ε. μ.ε. γ.ε. φ. &
μὲ τὸ κροστρα τῆς γεφ. δ. ο. (4).....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐπιτηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὴν
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

ὄχι... Μόνον μὲ ἄχ. υ. φ. κ.

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.)......

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογία, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας)

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλώνισμόν. Συνεκentrώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Μεταφέρονται εἰς τὸ χωράφι εἰς τὸ ἀλώνι.

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλώνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σφαρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως;

~~Σφαρόν~~ θεμωνοστάσι.

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνάκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλώνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι;

Ἐπῆρχαν πάντοτε εἰς τὸ ἀλώνι.

- 4) Ποῦ κατασκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; ...

εἰς τὴν οἰκίαν ἔξω τοῦ χωρίου.

- 5) Το άλωνι ανήκει εις μίαν μόνον οικογένειαν ή εις περισσότερας ;
 εάν τουτο ανήκη εις πολλές οικογενείας, πώς γίνεται ή χρη-
 σίς του, δηλ. με ποίαν σειράν και επί πόσον χρόνον ;.....

? Ανήκει μόνον εις μίαν οικογένειαν. Όποια
 δεν έχει φρονιστεί θεζυνο και ηείρηνη σείρα
 από τον ιδίου μήτη -

- 6) 'Από πότε αρχεται το άλωνισμα και πότε λήγει ;.....

? Από 5' Ιουλίου έως 30' Ιουλίου

- 7) Είδη άλωνιών (ανάλογως τής κατασκευής των)· π.χ. χωματά-
 λωνο (με δάπεδον εκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
 έστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε την κατασκευήν εκάστου και παραθέσατε σχε-
 διάγραμμα ή φωτογραφίαν αυτού)

Χωματάλωνο η περιγραφόμενα με

όρθιες ηείρηνες πλάκες

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 8) Πώς επισκευάζεται το άλωνι εκάστου έτος πρό τής έναρξεως του
 άλωνισμού· (π.χ. του χωματάλωνου : καθαρισμός αυτού και
 επάλειψις του δαπέδου και του γύρω τοιχώματος, όπου υπάρ-
 χει, με πηλόν εκ χώματος ή συνήθως διά μείγματος κόπρου βοών
 και άχύρων).....

Καθαρισμός των τάρτων

Από τη ρίζα και επάλειψις του δαπέδου
 και τωσ χύρω τοιχώματος διά μείγματος
 από ηείρηνη βοών και άχύρων :-

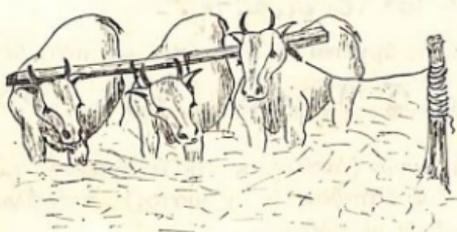
- 9) 'Η ως άνω προετοιμασία του άλωνιού και ή έναρξις του άλωνι-
 σμού γίνεται ώρισμένην ήμέραν και ώραν ;.....

16.7.76

- 10) Πώς γίνεται ή τοποθέτησις εις το άλωνι των δεματιών, όπου
 υπάρχει άλωνόστυλος, ως και το άπλωμα των σταχύων προς άλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰοδήποτε ἄλλον.

τὰ δὲ ζῶα... τοποθετοῦνται...
 ἡ ἐπιζῶσα... σταχῶν... ἄλλοι...

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχῶν διὰ τῆς χρησιμοποιοῦσης ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχῶν διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλώνιοῦ ἐπίλυτος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς, στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἐξαρτῶνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιάγραμμα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καί οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

ὡς... ἡ ἐπιζῶσα... ἀνωτέρω... μ.ε. ζῶ...
 διακροτῶν... ἐπὶ... τὰ ζῶα... συνδεόμενα...
 τὰ ζῶα... διὰ... σχοινίων... καὶ... διὰ...
 τοῦ... στῦλου...

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἀλώνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνόστυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἷς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειάς, αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλώνιοῦ. Τὰ ἀλώνιζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδεμένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειάς περὶ τὸν λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἀλώνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὴν ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;

? Ἀπὸ 7π. 10⁰⁰ ἠρπάζειν μέχρι 11⁰⁰ π.
~~11~~ πρὸ 12⁰⁰ Δ. ὕψους τοῦ ἡλίου.....

12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δοκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

τὸ δικούλι καὶ τὸ ριχύονα
 ζῶνα -

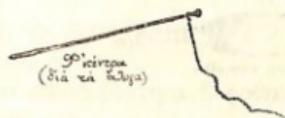
13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουσι τὰ ζῶνα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπως στάχους ;

Ριχύονα καὶ ζῶνα
 διαγραφόμενα μὲ τὸ δικούλι.

14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὀδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶνων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

ὄχι, ζῶνα καὶ ε. η. β. β. β. β.

15) Πώς λέγεται η εργασία του άλωνίσματος ενός άπλωματος, δηλ. ενός στρώματος σταχύων εντός του άλωνιού. (Έν Κρήτη καλείται δούλα). Πόσα στρώσεις (δηλ. άπλώματα) σίτου, κριθής, βρώμης κλπ. ήλωνίζοντο καθ' ήμέραν ... *3 εν έχει έναφια*

16) Πώς λέγονται οι άλωνισθέντες στάχυες, προτού λιχισθοῦν διά νά άποχωρισθοῦν τά άχυρα από τόν καρπόν ; (έν Κρήτη : μάλαμα)

17) Ποιοι άλωνίζουν : ό ίδιος ό γεωργός με ίδια του ζώα ή ύπήρχον (ή ύπάρχουν άκόμη) ειδικοί άλωνιστάι (έν Αίτωλία : βαλμάδες, δηλ. πασπάνιδες, καλούμενοι άλωνιστάι και άγωγιάτες) οι όποιοι είχαν βόδια ή άλογα και ανέλαμβανον τόν άλωνισμον

ο ίδιος ο γεωργός

18) Πλήν του μέσου τούτου με ζώα και με άλωνιστικόν εργαλείον ύπήρχον παλαιότερον εις χρῆσιν άλλα μέσα χωρισμού του καρπού από τούς στάχυς· π.χ. τό κοπάνισμα αυτών με χονδρόν ξύλον (τόν κόπανον) ή με άλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω έν σελ. 26 εικόνα).

οχι

19) 'Ο κόπανος οὔτος πώς έλέγετο· έκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μήκος και πάχος ειχε και ποιον τό σχήμά του ;

οχι

20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.).....

κόπανος στρογγυλός

ξύλο καμειλωτό διὰ τὸ κοπάνισμα μικροῦ ὕψους δημητριακῶν...

τὸ ἀκάβηλο

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν;

21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ;
 Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

Ἐάν τραγουδοῦσιν

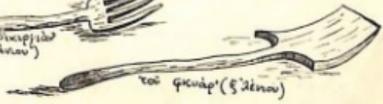
- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμὸς κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΒΑΣΙΛΕΥΣΕΩΣ

β'. Λίχνισμα

1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.....

*274 ΧΥΤ. Σωρεύεται
 ἐκ τῶν δικριάνι. Ἐργαλεῖον ἵσταται ὅπου ἔστι...*

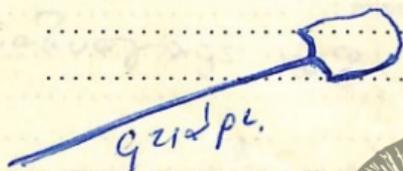
Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
 Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

από τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Ὁ ἐχρηματισμένος αἰετός θύει βροχῆς.
ἰος. -

2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχθυογραφήσατε τοῦτο.....

Μετὰ τὸ φτυάρι.

φτυάρι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Ὁ χλευστής, ἡ χωνιάτριά σου. καὶ τὸ
μυθῆμα σου ημεῖς.

4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὁποῖα μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλιπ ;

Στάχυα Δὲν θύεται ἀποφλοιῶ-
εἰς τὸν αἶνον.

5) Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιγνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

.. Μὲ τὸ δριμόνι ..

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ύλων ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἀλλῶν μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

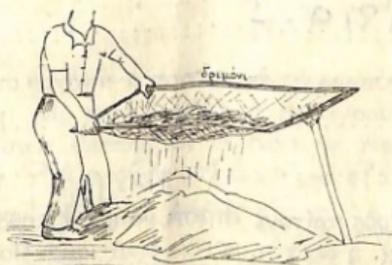
ΑΘΗΝΩΝ

κοσκίνο παλιό δριμόνι

κόφρος ἢ ἀριλόγι

δριμόνι

νων μὲ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἀχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

Δρυμόνι

- 7) Ὄταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποῖα ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ

Σωρεύεται μετὰ τὸ φρεῖν εἰς σωρόν
 τὸ δίκαιμ καὶ τὸ φρεῖν

- 8) Ἄλλα ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. ..

Φρεῖν καὶ λαβὰν
 ἄλλοι ἄλλα

γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποῖα ἦτο ἡ συνθήκη. Ἦρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

κευσις εις την υπαιθρον ; ... Απεθιμω εως εως
β. χυρωνων

5) Πως εγινετο (η γινεται) η διαλογη του σπορου. Κατα την διαρκειαν του
θερισμου απο τους καλυτερουσ σταχυσ η μετα το αλωνισμα ; ...

Δεν θορηνετο οσ. 24 θινεται διαφορω
του θορου

6) Μηπως οπου γινεται η διαλογη του σπορου προ του θερισμου κατα-
σκευαζεται τοτε η μετα τον θερισμον πλεγμα (πλεκτη) εκ σταχυων,
το οποιον αναρταται εις το εικονοστασιον η οπισθεν της θυρας κλπ ; ..

Πως λεγεται η πλεκτη αυτη ; Ποιον το σχημα της που φυλασσεται.
προς περον ακοπον και επι ποσον χρονω ; ...

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

α'. 1) Κατα ποιασ ημερασ του ετους λαμβανε χωραν κατ' εθιμον εις τον
τοπον σας αναμμα φωτιας εις το υπαιθρον. (Π.χ. παραμονη Χριστου-
γεννων, εσπερασ 23 Ιουνιου (Κληδону), Αποκριεσ, πρωτη Μαρ-
τιου, Πασχα (καψιμο του Ιουδα), εσπερασ της 31 Αυγουστου κλπ.)

Εις ποιασ ημερασ, ποιαν ωραν και εις ποιον μεροσ ;

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν τήν πυράν; παιδιά, ήλικιωμένοι, ποιος άλλος ;...

2) Ποιος ή ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διά τήν πυράν.
Τὰ κλέπτουν ; "Αν ναί, άπό ποιον μέρος ;

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

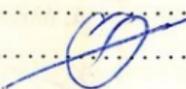
γ'. Ποιαί αί συνήθειαι εις κάθε τόπον διά κάθε πυράν ;

1) Προσευχάί, διάφοροι έπικλήσεις, ξόρκια, ρίσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα

2) Πηδήματα, χοροί γύρω άπό τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς; (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

.....
.....
.....
.....

4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

.....
.....
.....

5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

.....
.....
.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

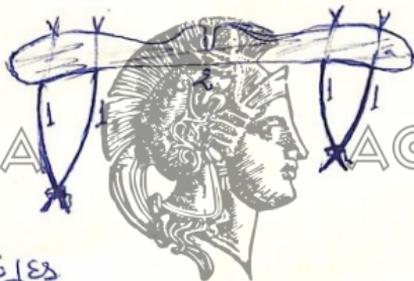
ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

9)

1. στεφάνη
2. ζυγός.

12) Το ποδοπέδιον εις τον λακκον του γυμνασίου
 λακκοειδης εις την εησιν ηροδωθεντων περιεχει
 και δεξια δυο σφαιρας η σφαιρικη κηλιου δδου
 του του γυμου 60ν (0,60) μ. Καθωρα εις τον
 σφαιρων και ης εφ' ηρωδωρα περιεχει αυτων
 ηροδωθεντων ενα εησικητες γυμνασίου
 (0,90) μ, εχη ηροδωθεντων αυτων ενα Π (ηι).
 η ης εησικητες αυτων γυμνασίου (τραχηλιδ) εξαερατα
 το ηροδωρον.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

6 1) Τι δέεται ο ψυχός ἐπί των πραγμάτων
των δύο ψυχών, δίδοντα διὰ ἑξαμίαν οἱ
ψυχές ἐπὶ ψυχῆ τῶν ἑλλείψαντων.
Ἄπο τῆς μετέω τῶν ψυχῶν ἐξαρτάται τὸ
ἔργον.

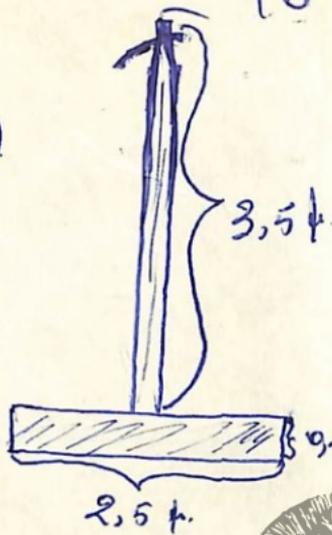
2. Τὸ γένεσις τῶν βιδηρῶν γίνεται ὡς ἐπὶ
μετὰ τὴν διακοπήν ἐπὶ τῶν βιδηρῶν προσεχθε-
σαι ἀπὸ ἐν βιδηρῶν διακρίσας γὰρ ἡλικίαν οὐκ
ἀπὸ κληρονομίας διὰ τὴν ἐνδύεσθαι τὸ
ἔργον μετὰ τῶν ψυχῶν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

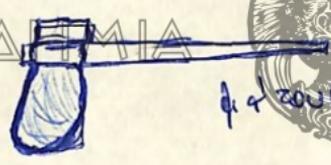
ΑΘΗΝΩΝ

2)

Η βίδα είναι 3 ηχοεξέλιξη
 και δύο ζύγα κέρσερα.
 Το βραχίονι που συνδέει
 είναι με το ζύγο και την
 ηδύα. Η ηδύα είναι
 ζύγο κέρσερα που το
 βραχίονι με διαστάσεις
 ως απεικονίζονται
 παρατηρούμενα -

3)

Η ηδύα είναι 3 ηχοεξέλιξη
 και δύο ζύγα κέρσερα
 ζύγου, το βραχίονι
 και την ηδύα κέρσερα
 βραχίονι με διαστάσεις
 ηδύα 0,20 μ. μήκος
 ηδύα εις την βίδα 0,10 μ. και εις τον κέρσερα
 0,15 μ.

